

POSUDEK OPONENTKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta	Jan Kurník
Téma práce:	Dobré mravy ve vztazích podnikatele
Datum odevzdání práce:	5.3.2024

1. **Aktuálnost (novost) tématu** Diplomant zvolil pro svou diplomovou práci téma, které má hluboké historické kořeny a ani v současnosti neztratilo na aktuálnosti. Volbě tématu lze tudíž přisvědčit.
2. **Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody** Náročnost tématu hodnotím jako střední až vyšší. Zvolená problematika klade nároky na znalost obecného práva občanského a současně na pochopení specifik obchodního práva. Vyžaduje i historickoprávní přístup zahrnující nejen doktrinální, ale i judikatorní vývoj pohledu na institut dobrých mravů a poctivého obchodního styku.

K použitým metodám se autor nevyjádřil (s výjimkou metody analýzy, kterou zmiňuje v úvodu práce). Ze způsobu zpracování lze nicméně dovodit, že využil i deskriptivní metodu a spíše dílčím způsobem i metodu syntézy. Zřejmý je i historický pohled na zvolenou problematiku. Uvedené metody odpovídají cíli práce.

3. **Formální a systematické členění práce**
Struktura diplomové práce odpovídá zvolenému tématu. Autor se nejprve zaměřil na vývoj pojetí dobrých mravů v judikatuře a doktríně. Na toto obecnější pojednání navázal kapitolou o vztahu dobrých mravů a zásad poctivého obchodního styku. Třetí kapitolu pak věnoval aplikaci dobrých mravů ve vztazích mezi podnikateli, a to se zaměřením na prakticky významnou otázku úroku z prodlení a smluvní pokuty. Takto zvolená struktura je přehledná a má logiku. Velmi stručný závěr práce obsahuje několik poznatků, k nimž diplomant zpracováním tématu dospěl. Konstatuje proměnlivost obsahu dobrých mravů, jejich aplikovatelnost v obchodně právních vztazích a apeluje na respekt ke konkrétním okolnostem při soudním rozhodování.

Vyjádření k práci

4. **Hloubka provedené analýzy** Téma je zpracováno v první části převážně deskriptivně, což je dáno i historizujícím zaměřením této partie. Analytičtější, resp. propracovanější mohly být partie věnované úroku z prodlení a smluvní pokutě ve vztazích mezi podnikateli.. Analytická úroveň práce je tudíž spíše nižší.
5. **Splnění cíle práce.** Diplomant formuloval svůj základní cíl v úvodu diplomové práce (s. 6) . Vytkl si *poskytnout komplexní pohled na to, jak dobré mravy formují vztah mezi podnikateli, a jak jsou reflektovány v rámci současného českého právního řádu*. S jistou tolerancí, resp. výhradou, že málokteré juristické téma lze zpracovat komplexně (navíc v omezeném formátu) konstatuji, že v autor v zásadě svůj cíl splnit.

6. **Práce s literaturou** Diplomant využil relevantní českou odbornou literaturou. Ze zahraničních pramenů nečerpá. Oceňuji, že pracoval s širokým okruhem judikatury. Na použitý pramen odkázal v souladu s citačními pravidly a gramaticky přesně.
7. **Terminologie** V práci neshledávám terminologické nepřesnosti.
8. **Formální a jazyková stránka práce.** Stylistická úroveň textu je velmi dobrá. Autor se srozumitelně a kultivovaně vyjadřuje. Prokázal dobrou schopnost formulovat odborný text. Gramatická pochybení jsou spíše výjimečná.
9. **Obsah práce, připomínky k obsahu.**

Oceňuji, že diplomant zvolil problematiku, která má etický rozměr. Neměl snadný úkol, neboť pracoval s otevřenými právními pojmy, jejichž obsah není lehké vymezit (některé z nich soud dokonce prohlašuje za nedefinovatelné, s. 25). Téma si říká o historický pohled, což autor respektoval.

Diplomant prokázal i dobrý přehled o různých doktrinních konceptech (např. dobrých mravech a jejich obsahu, vztahu mezi dobrými mravy a zásadou slušnosti a poctivosti). Místy prezentuje i vlastní hodnotící vyjádření.

Zvolená problematika vyžaduje i práci s širokým okruhem judikatury. Tu diplomant přehledně a srozumitelně prezentoval. Judikatorní názory, zejména starší, jsou ale převážně jen představeny, méně už analyzovány, komentovány. Některé by si přitom rekcí zasloužily. Například kauza nastíněná stručně na s. 11 (NS ČSR z 30. března 1928, Rv I 1108/27) nabízela komentář, jak by na tento případ nahlížela současná komercialistika (režim neoprávněného podnikatele, otázka dovození soukromoprávních následků za porušení veřejného práva, vztah soukromého a veřejného práva obecněji atd.). Na jiných místech svého textu ale autor svůj komentář k judikatu připojil. V souvislosti s textem na s. 19 si kladu otázku, zda přenést bez dalšího pojetí zjevnosti narušení veřejného pořádku na zjevnost porušení dobrých mravů, jak uvádí diplomant či zda přece jen nezvažovat v souvislosti s dobrými mravy i intenzitu porušení. Obdobně je diskutní, zda zásada poctivého obchodního styku byla za účinnosti obchodního zákoníku (zák. č. 513/1991 Sb.) aplikovatelná pouze na výkon práva a neměla i obecnější aplikační dopad či výkladový význam (s. 22). Na s. 21 převzal autor bez dalšího Havlovo vymezení poctivého obchodního styku, které zahrnuje i obchodní zvyklosti. V této souvislosti podotýkám, že občanský zákoník (zák. č. 89/2012 Sb.) v § 1801 obchodní zvyklosti staví vedle zásady poctivého obchodního styku jako další normativní systém. Obdobně v § 1964 obč. zák. je uvádí jako dvě z kritérií posouzení výhodnosti, resp. zvláštní nevýhodnosti úroku z prodlení. Možná by bylo zajímavé zauvažovat o vztahu poctivého obchodního styku a obchodních zvyklostí. K diskusi je i autorův názor prezentovaný na s. 27, v němž se kriticky staví k závěru soudu, že co lze považovat za poctivé v obchodněprávních vztazích, již nemusí být považováno za mravné ve vztazích občanskoprávních. Toto své stanovisko autor dále nerozvádí, přitom na téže stránce je prezentováno, že za poctivé v obchodní praxi lze považovat – podle okolností – i postupy, které by ve sféře obecného práva občanského mohly jevit již jako nemravné.

Pojednání o úrocích z prodlení je do textu diplomové práce zařazeno vhodně. Autor reflektoval změnu právní úpravy provedené zákonem č. 374/2022 Sb. Poukázal na evropské harmonizační souvislosti. Škoda jen, že změnu blíže neanalyzoval (s. 42). Obdobně, pokud jde o analýzu, platí o pojednání o smluvní pokutě. Autor spíše jen nadhodil zajímavé téma nepřiměřeně nízkého úroku z prodlení či nepřiměřeně nízké smluvní pokuty.

10. Otázky k diskusi při obhajobě.

V rámci rozpravy při obhajobě by se diplomant mohl zaměřit například na následující otázky:

- Jak by se nahlíželo na posouzení případu uvedeného na s. 11 optikou současného soukromého práva?
- Může diplomant uvést, jaký vztah má korektiv dobrých mravů či zásada poctivého obchodního styku k zákazu formulovanému ustanovením § 433 obč. zák.?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Práci doporučuji k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň		Práci lze hodnotit známkou velmi dobře, přičemž konečný závěr závisí i na vystoupení diplomanta při obhajobě.

V Praze, 27. dubna 2024

prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.
oponentka